

“วายร้าย” ไวรัสตับอักเสบ

รศ.นพ.พูลชัย จรัสเจริญวิทยา

ภาควิชาอายุรศาสตร์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ปัญหาการทำงานของตับที่ถูกคุกคามจากไวรัสมีหลายชนิด แต่ที่ยังเป็นปัญหาสำคัญในบ้านเราคือ ไวรัสตับอักเสบบีและซี

ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี บางรายเกิดตับอักเสบบีบวมอักเสบ อาการคล้ายไข้หวัดและเกิดตัวเหลืองตาเหลืองตามมา และผู้ป่วยกลุ่มนี้จำนวนหนึ่งอาจเกิดการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง ซึ่งอาจมีเพียงอาการอ่อนเพลีย ทำให้ผู้ติดเชื้อไวรัสชนิดนี้เรื้อรังส่วนใหญ่ไม่ได้มาพบแพทย์เนื่องจากไม่มีอาการทางคลินิก จะรู้ว่ามี การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีก็ต่อเมื่อทำการตรวจค้นหาการติดเชื้อในเลือด ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสแบบเรื้อรังบางรายอาจดำเนินโรคจนเกิดภาวะตับแข็งและตับวายในเวลาต่อมา มีอาการดีซ่าน ท้องมาน ขาบวม หรือบางรายมาเกิดอาการปวดท้องบริเวณชายโครงขวาจากมะเร็งตับที่เกิดแทรกซ้อน ทำให้ผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องและต้องมียาใช้จ่ายสูง นับเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญในประเทศไทย

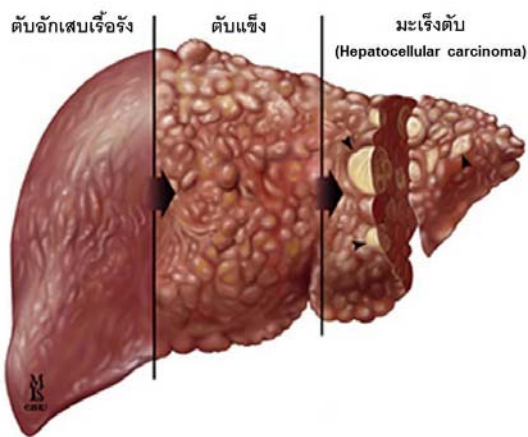
ไวรัสตับอักเสบบีทั้ง 2 ชนิดนี้ ที่อยู่ในเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย สามารถติดต่อไปสู่ผู้อื่นผ่านบาดแผลที่บริเวณผิวหนังหรือเยื่อเมือกส่วนต่างๆ ของร่างกายที่สัมผัสกับเลือดหรือสารคัดหลั่งที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสโดยตรง ดังนั้นการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์มีคมร่วมกัน เช่น มีดโกน กรรไกรตัดเล็บ และอุปกรณ์ทำความสะอาดพื้น จะสามารถป้องกันการแพร่เชื้อไวรัสไปสู่ผู้อื่นได้

การสัมผัสร่างกาย เช่น กอด สัมผัส หรือรับประทานอาหารร่วมกันกับผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีชนิดนี้ ไม่ได้เป็นทางติดต่อของเชื้อไวรัส ดังนั้นผู้ป่วยสามารถใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนได้ตามปกติ

ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีหรือซี ควรได้รับการตรวจเลือดติดตามการทำงานของตับอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพิจารณาว่าผู้ป่วยรายใดควรได้รับการรักษาจำเพาะด้วยยาต้านไวรัสชนิดฉีดเข้าใต้ผิวหนัง หรือยารับประทาน ซึ่งมีความปลอดภัยและประสิทธิภาพดีในการรักษา อย่างไรก็ตามผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี

ทุกรายควรดูแลสุขภาพทั่วไปให้แข็งแรง โดยควรดื่มสุราและงดการรับประทานอาหารเสริมหรือสมุนไพรต่างๆ เพื่อหวังผลบำรุงหรือล้างพิษตับ เนื่องจากผู้ป่วยโรคตับมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะตับอักเสบกำเริบขณะที่ใช้สารดังกล่าว รวมทั้งยังไม่มีข้อมูลทางการแพทย์ยืนยันว่าสารดังกล่าวจะมีประโยชน์ต่อตับ นอกจากนี้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบแบบเรื้อรัง ควรได้รับการตรวจเฝ้าระวังการเกิดมะเร็งตับแทรกซ้อนด้วยเครื่องอัลตราซาวนด์อย่างสม่ำเสมอ

ผู้ที่ไม่เคยติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีมาก่อน ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีทั้งหมด 3 ครั้ง ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้ป่วยมากกว่าร้อยละ 95 สร้างภูมิคุ้มกันต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีได้ ซึ่งอยู่ได้นานเป็นเวลาหลายสิบปี สำหรับผู้ที่ไม่เคยติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีมาก่อน การป้องกันที่ดีที่สุดคือ งดการใช้ของมีคมหรือเข็มฉีดยาร่วมกับผู้ป่วยติดเชื้อ เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนฉีดป้องกันการติดเชื้อดังกล่าว

สาเหตุจากไวรัสตับอักเสบบี